

Ysgol Gymraeg Rhydaman

Polisi Diogelu Data

Llywodraethu Gwybodaeth

Polisi Diogelu Data

Cynnwys

1. Deddfwriaeth Diogelu Data a data personol
2. Data personol categori arbennig
3. Gofynion atodol Deddf Diogelu Data 2018
4. Pwrpas y Polisi hwn a'i gwmpas
5. Sut rydyn ni'n cydymffurfio â'r egwyddorion
6. Cadw a dileu data personol
7. Sicrhau cydraddoldeb triniaeth

1. Deddfwriaeth Diogelu Data a Data Personol

1.1 Mae'r Brifysgol yn casglu ac yn defnyddio data personol sy'n ymwneud â'n cwsmeriaid, cleientiaid, gweithwyr a phreswylwyr yn y Sir er mwyn darparu ei ystod eang o wasanaethau. Wrth wneud hynny, mae'r Ysgol wedi ymrwymo i gydymffurfio â gofynion deddfwriaeth Diogelu Data ar draws ei holl wasanaethau. At ddibenion y Polisi hwn, mae'r deddfwriaeth hon yn cynnwys:

- Y Rheoliad Diogelu Data Cyffredinol (GDPR)
- Deddf Diogelu Data 2018 (DPA)

1.2 Diffinnir data personol fel unrhyw wybodaeth sy'n ymwneud â pherson y gellir ei adnabod yn uniongyrchol neu'n anuniongyrchol trwy gyfeirio at 'ddynodwr'. Yn ymarferol, bydd ystod eang o ddynodwyr neu eitemau gwybodaeth yn gyfystyr â data personol, gan gynnwys enwau, cyfeiriadau, rhifau cyfeirio unigryw, dynodwyr ar-lein a hyd yn oed naratif am berson.

1.3 Mae'r GDPR yn nodi chwe egwyddor sy'n ymwneud â phrosesu data personol. Dyma'r rhain:

- Rhaid prosesu data personol yn gyfreithlon, yn deg ac yn dryloyw
- Rhaid casglu data personol at ddibenion penodol, eglur a chyfreithlon, a rhaid i ddefnyddiau eraill fod yn gydnaws â'r dibenion hyn
- Rhaid i ddata personol fod yn ddigonol, yn berthnasol ac yn gyfyngedig i'r hyn sy'n angenrheidiol mewn perthynas â'r dibenion y caiff ei ddefnyddio ar eu cyfer.
- Rhaid cadw'r wybodaeth bersonol yn gywir a, lle bo angen, yn gyfredol
- Ni ddylid cadw data personol am fwy o amser nag sy'n angenrheidiol
- Rhaid prosesu data personol mewn modd diogel, gan gynnwys diogelu rhag defnydd anawdurdodedig neu anghyfreithlon o ddata personol ac yn erbyn ei golli, ei ddinistrio neu ei ddifrodi damweiniol, gan ddefnyddio mesurau technegol a sefydliadol priodol

1.4 Mae'r Ysgol wedi ymrwymo i gydymffurfio â'r deddfwriaeth drwy gymhwyso'r egwyddorion hyn ar draws ei holl wasanaethau.

1.5 Mae'r GDPR hefyd yn gwahardd yr ysgol rhag prosesu data personol oni bai ein bod yn gallu nodi sail gyfreithiol briodol ar gyfer y prosesu hwnnw.

1.6 Ar y cyfan, mae prosesu data personol a wneir gan yr Ysgol yn cael ei wneud ar y seiliau cyfreithlon canlynol:

- Mae'n angenrheidiol er mwyn cyflawni tasg a gyflawnir er budd y cyhoedd neu wrth arfer awdurdod swyddogol a freiniwyd yn yr Ysgol; neu
- Er mwyn cydymffurfio â'n rhwymedigaethau cyfreithiol.

2. Data personol categori arbennig

2.1 Mae'r GDPR hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i ni fodloni amodau arbennig ar gyfer prosesu data personol categori arbennig a data euogfarnau troseddol. Mae'r GDPR yn gwahardd prosesu'r math hwn o ddata oni bai y gellir bodloni'r amodau arbennig.

2.2 Mae'r categorïau arbennig yn ddata personol am:

- Tarddiad ethnig neu hiliol
- Credoau crefyddol neu athronyddol
- Aelodaeth undebau llafur
- Data genetig
- Data biometrig
- Iechyd
- Bywyd rhywiol neu gyfeiriadedd rhywiol

2.3 Mae'r amodau arbennig sy'n caniatáu prosesu data personol categori arbennig yn cynnwys:

- Erthygl 9(2)(b) - at ddibenion cyflogaeth, nawdd cymdeithasol a diogelu cymdeithasol
- Erthygl 9(2)(g) – at ddibenion budd sylweddol y cyhoedd
- Erthygl 9(2)(h) – at ddibenion iechyd a gofal cymdeithasol
- Erthygl 9(2)(i) – at ddibenion iechyd cyhoeddus
- Erthygl 9(2)(j) – at ddibenion archifo, ymchwil ac ystadegau
- Mae Erthygl 10 hefyd yn ei gwneud yn ofynnol i brosesu data euogfarnau troseddol gael ei wahardd oni bai ei fod yn cael ei gyflawni o dan reolaeth awdurdod swyddogol neu os yw wedi'i awdurdodi gan gyfraith y DU

2.4 Mae'r GDPR yn caniatáu i'r Deyrnas Unedig ac aelod-wladwriaethau'r Undeb Ewropeaidd ategu'r darpariaethau hyn o ran prosesu data categori arbennig ac euogfarnau troseddol, ac mae'r rhain i'w cael yn y DPA.

3. Gofynion Deddf Diogelu Data 2018

3.1 Mae adran 10 ac Atodlen 1 y Ddeddf yn nodi'r Eithriadau o'r gwaharddiadau yn y GDPR yn ymwneud â phrosesu'r categorïau arbennig o ddata personol ac euogfarnau troseddol.

3.2 Ynghyd ag amodau eraill yn Atodlen 1, Rhan 1 o'r DPA, mae'r Ysgol yn dibynnu ar y Canlynol mewn perthynas â phrosesu data personol categori arbennig:

- Cyflogaeth, nawdd cymdeithasol a diogelwch cymdeithasol - prosesu sy'n angenrheidiol at ddibenion cyflawni rhwymedigaethau neu hawliau'r ysgol neu'r gwrthrych data o dan gyfraith cyflogaeth, cyfraith nawdd cymdeithasol neu'r gyfraith sy'n ymwneud â diogelu cymdeithasol.

3.3 Mae'r Ysgol hefyd yn prosesu data personol categori arbennig o dan yr amodau canlynol yn Atodlen 1, Rhan 2 o'r DPA, ar sail budd sylweddol i'r cyhoedd:

- Dibenion statudol a llywodraeth
- Cyfle neu driniaeth gyfartal
- Atal neu ganfod gweithredoedd anghyfreithlon
- Atal twyll
- Gwasanaethau cynghori, cyngor neu gefnogaeth
- Dibenion yswiriant
- Pensiynau galwedigaethol
- Cynrychiolwyr etholedig yn ymateb i geisiadau
- Datgelu i gynrychiolwyr etholedig

- 3.4** Diffinnir data euogfarnau troseddol fel gwybodaeth am honiadau, achosion neu euogfarnau troseddol.
- 3.5** Ynghyd ag amodau eraill yn Atodlen 1, Rhan 3 o'r DPA, mae'r Ysgol hefyd yn ymestyn y Cyflwr dibenion statudol a dibenion y llywodraeth a geir yn Rhan 2 i brosesu data euogfarnau troseddol.
- 3.6** Er mwyn ymestyn yr amod hwn i brosesu data euogfarnau troseddol, rhaid i'r Ysgol fodloni'r prawf budd sylweddol gan y cyhoedd.
- 3.7** Mae'r Ysgol o'r farn bod y prawf hwn yn cael ei gynnal ar y seiliau canlynol:

Yn holl amgylchiadau pob gweithgaredd prosesu, mae budd y cyhoedd wrth brosesu'r data euogfarnau troseddol yn gorbwyso'n sylweddol budd y cyhoedd wrth gadw preifatrwydd gwrthrych y data.

Mae hyn yn amlwg yn wir lle mae pynciau data eu hunain yn cael manteision o brosesu'r data a lle mae'r prosesu'n angenrheidiol ac yn gymesur er mwyn diogelu'r cyhoedd yn gyffredinol, gan gynnwys plant ac oedolion bregus.

Mae'r Ysgol yn cadw cofnodion o'r holl wasanaethau sy'n prosesu data euogfarnau troseddol ac ym mhob achos, rydym yn dogfennu'r ffactorau budd y cyhoedd y dibynnir arnynt i orbwyso materion preifatrwydd.

4. Pwrpas y polisi hwn a'i gwmpas

- 4.1** I gymhwyso unrhyw un o'r amodau y cyfeirir atynt o dan adrannau 3 a 4 y Polisi hwn, rhaid i'r Ysgol fod â dogfen bolisi briodol ar waith sy'n esbonio:
- Sut rydym yn cydymffurfio â'r chwe egwyddor diogelu data a nodir yn y GDPR; a
 - Ein polisiâu ar gyfer cadw a dileu data personol a brosesir o dan yr amodau hyn.
- 4.2** Felly, diben y Polisi hwn yw cydymffurfio â'r gofynion cyfreithiol penodol hyn mewn perthynas â phrosesu data personol categori arbennig a data euogfarnau troseddol gan yr ysgol. Fodd bynnag, mae'r mesurau a'r camau a gymerir i gydymffurfio â'r egwyddorion yn berthnasol i'r holl ddata personol a gedwir gan yr ysgol.
- 4.3** Mae'r polisi hwn Mae'n berthnasol i holl weithwyr yr ysgol, gan gynnwys:
- Gweithwyr dros dro a gweithwyr asiantaeth
 - Gwirfoddolwyr
 - Contractwyr sy'n gweithredu fel proseswyr data
- 4.4** Argymhellir hefyd i egwyddorion y polisi hwn gael eu mabwysiadu a'u gweithredu gan holl ysgolion yr Aelodau Etholedig a'r Awdurdod Addysg Lleol.

5. Sut rydym yn cydymffurfio â'r egwyddorion

5.1 Egwyddor diogelu data gyntaf – cyfreithlondeb, tegwch a thryloywder

- Mae hysbysiadau preifatrwydd ar waith ar gyfer yr holl wasanaethau sy'n prosesu data personol, gan gynnwys data categori arbennig ac euogfarnau troseddol. Mae'r hysbysiadau hyn yn ei gwneud yn glir bod data categori arbennig ac euogfarnau troseddol yn cael eu prosesu ac yn nodi'r sail gyfreithlon ar gyfer prosesu'r data personol hwn.
- Cyhoeddir yr hysbysiadau preifatrwydd hyn yn amlwg ar wefan yr Ysgol, fe'u darperir i'r cyhoedd pan gesglir data personol ganddynt a chyfathrebiadau eraill:

[Data Privacy Notice - YGRh Cg.docx](#)

- Mae ein hysbysiadau preifatrwydd yn cael eu hadolygu'n rheolaidd bob gwasanaeth mewn ymgynghoriad â'r Swyddog Diogelu Data a'u diweddarau i sicrhau eu bod yn dogfennu pob gweithgaredd prosesu yn gywir.

5.2 Ail egwyddor diogelu data – cyfyngu pwrpas

- Mae ein hysbysiadau preifatrwydd a'n cofnodion o weithgareddau prosesu yn nodi'n glir y dibenion y caiff y data personol eu prosesu ar eu cyfer, a nodi'r sail gyfreithlon ar gyfer y prosesu. Caiff y rhain eu hadolygu'n rheolaidd bob gwasanaeth mewn ymgynghoriad â'r Swyddog Diogelu Data.
- Mae hyfforddiant ar gyfer Rheolwyr a Pherchnogion Asedau Gwybodaeth yn nodi'r angen i ddefnyddio data personol at ddibenion penodol a cyfyngedig yn unig ac ymgynghorir â'r Swyddog Diogelu Data pan ystyrir pwrpas newydd.

5.3 Trydydd egwyddor diogelu data – lleihau data

- Mae Rheolwyr a Pherchnogion Asedau Gwybodaeth yn ddarostyngedig i raglen hyfforddi sy'n pennu eu rhwymedigaeth i brosesu'r data personol sy'n ofynnol ar gyfer eu swyddogaeth fusnes benodol yn unig.
- Cynhelir adolygiadau cyfnodol o'r data personol a gedwir mewn unedau busnes unigol a dilëir data nad oes ei angen mwyach, yn unol â Chanllawiau Cadw'r Ysgol.
- Bydd cydymffurfio â'r egwyddor hon yn amodol ar adolygiad Archwilio Mewnol.

5.4 Pedwerydd egwyddor diogelu data – cywirdeb

- Lle bo'n briodol, mae gan wasanaethau ysgolion fecanweithiau adolygu ar waith i wirio bod data personol yn parhau i fod yn gywir ac yn gyfredol.
- Hysbysir unigolion am eu hawl i gywiro ac rydym yn ystyried yn ofalus unrhyw geisiadau a dderbynnir i arfer yr hawl hon. Rydym yn cadw cofnodion o geisiadau o'r fath gan unigolion.
- Mae Rheolwyr a Pherchnogion Asedau Gwybodaeth yn destun rhaglen hyfforddi sy'n pennu eu rhwymedigaeth i adolygu, diweddarau a chywiro data personol yn rheolaidd.

- Bydd cydymffurfio â'r egwyddor hon yn amodol ar adolygiad Archwilio Mewnol.

5.5 Pumed egwyddor diogelu data – cyfyngiad storio

- Mae'r Ysgol wedi sefydlu Polisi Rheoli Cofnodion sy'n ei gwneud yn ofynnol bod Canllawiau Cadw manwl ar waith sy'n cwmpasu ei holl wasanaethau, gan gynnwys y rhai sy'n prosesu data categori arbennig ac euogfarnau troseddol. Mae'r rhain yn seiliedig ar ofynion cyfreithiol i gadw data personol am gyfnodau penodol yn ogystal ag anghenion a nodwyd gan bob uned fusnes.
- Bydd yr ysgol yn defnyddio meddalwedd a fydd yn defnyddio cyfnod cadw yn awtomatig i ddata personol wrth ei chreu, yn unol â'r Canllawiau Cadw, ac a fydd wedyn yn dileu neu'n adolygu'r data personol sydd wedi cyrraedd ei chyfnod cadw.
- Mae systemau a chronfeydd data eraill yn cael eu hadolygu'n rheolaidd ac mae data personol yn cael ei ddileu lle mae wedi pasio ei gyfnod cadw.

5.6 Egwyddor diogelu data Chweched – uniondeb a chyfrinachedd (diogelwch)

Mesurau sefydliadol

- Mae gan yr Ysgol bolisiâu a gweithdrefnau clir ar waith sy'n ei gwneud yn ofynnol i staff gadw data personol yn ddiogel ac yn darparu gwybodaeth ar sut i wneud hynny:
 - Polisi Diogelwch Gwybodaeth
 - Trin Polisi a Gweithdrefn Gwybodaeth Personol
 - Polisi Defnydd Dyfais Symudol
 - Polisi Adrodd ac Ymateb Torri
- Caiff y rhain eu hadolygu'n rheolaidd, eu cyfathrebu'n weithredol â gweithwyr ac maent ar gael i'w cyfeirio ar wefan SharePoint yr Ysgol.
- Mae'r Ysgol wedi sefydlu rhaglen hyfforddi sy'n rhoi pwyslais ar ddiogelwch data.
- Mae'r holl ddata personol yn cael ei brosesu mewn adeiladau sydd wedi'u diogelu rhag mynediad i'r cyhoedd drwy systemau mynediad cerdyn swipe .
- Cedwir data personol a brosesir ar ffurf papur mewn storfa y gellir ei chloi yn yr ardaloedd hyn.
- Mae'n ofynnol i broseswyr a ddefnyddir gan yr Ysgol weithredu mesurau trefnu priodol.

Mesurau technegol

- Mae'r data'n cael ei storio mewn canolfannau data diogel. Mae rheolaethau ar waith i atal mynediad heb awdurdod i adeiladau a dim ond personél awdurdodedig sy'n cael defnyddio'r canolfannau data hyn. Mae unrhyw gontractwyr a ganiateir yn cael eu goruchwyllo.
- Mae wal dân perimedr yn rheoli cysylltiadau rhwng rhwydwaith mewnol yr Ysgol a'r rhyngwyd. Fe'i defnyddir i gyfyngu cyfathrebiadau dwy-gyfeiriadol i'r hyn sy'n ofynnol

yn unig, i atal mynediad heb awdurdod o'r rhynggrwyd ac i atal trosglwyddo data heb awdurdod yn allanol.

- Lle mae'n ofynnol o dan y polisiau uchod i wneud hynny, mae data personol a anfonir at bartïon allanol wedi'i amgryptio. Dim ond atebion awdurdodedig sy'n cael eu defnyddio.
- Rheolir hawliau mynediad i ddata fesul defnyddiwr a rhoddir caniatâd i ffynonellau data dim ond pan fydd gofyniad. Mae mynediad yn cael ei ddiddymu pan ddaw'r gofyniad i ben.
- Mae gweinyddwyr a chymwysiadau yn cael eu diweddarau i atal camfanteisio ar wendidau hysbys a allai gael effaith negyddol ar gyfrinachedd, uniondeb ac argaeledd data. Mae yna hefyd feddalwedd gwrth-malware yn rhedeg ar bob dyfais pwynt diwedd ac yn y porth rhynggrwyd.
- Mae'r rhwydwaith yn cael ei brofi'n rheolaidd i nodi ac yna adfer unrhyw wendidau i sicrhau bod data'n cael ei amddiffyn.
- Mae dull aml-haenog o ddiogelwch ar waith i ddarparu amddiffyniad gwydn yn erbyn seiber-ymosodiadau a diogelwch ar gyfer y data sydd gennym.
- Mae'r holl systemau craidd yn cael eu hategu i atal colli data ac ar gyfer adferiad os bydd trychineb.

6. Cadw a dileu data personol

- 6.1** Mae'r Ysgol yn rheoli ei data yn unol â Phecyn Cymorth Ysgolion IRMS. Cyhoeddir y rhain ar wefan IRMS ([Pecyn Cymorth Ysgolion IRMS](#)) ac yn nodi pa mor hir y dylid cadw cofnodion penodol cyn iddynt gael eu dinistrio neu eu dileu.
- 6.2** Lle nad yw'n cael ei nodi, mae data categori arbennig ac euogfarnau troseddol wedi'u cynnwys o fewn mathau eraill o gofnodion.
- 6.3** Mae dileu neu ddinistrio data personol yn cael ei wneud yn unol â'n Polisi Rheoli Cofnodion.

7. Sicrhau cydraddoldeb triniaeth

- 7.1** Rhaid cymhwyso'r polisi hwn yn gyson i bawb waeth beth fo'u hil, lliw, cenedligrwydd, tarddiad ethnig neu genedlaethol, iaith, anabledd, crefydd neu gred, oedran, rhyw, hunaniaeth rhywedd, cyfeiriadedd rhywiol, statws rhiant, priodasol neu bartneriaeth sifil.